

WSPÓŁCZESNE ZAGROŻENIA BEZPIECZEŃSTWA MILITARNEGO I POZAMILITARNEGO

Redakcja naukowa

Dariusz Król

Tomasz Chudzik

OFICyna
WYDAWNICZA
POLITECHNIKI RZESZOWSKIEJ

Rzeszów 2018

SPIS TREŚCI

Wstęp	5
-------------	---

CZĘŚĆ I.

WSPÓŁCZESNE ZAGROŻENIA BEZPIECZEŃSTWA MILITARNEGO

Wiktor KOWAL Cyberwojny jako nowy rodzaj wojen hybrydowych	9
Dariusz KRÓL Dowodzenie Siłami Zbrojnymi, a współczesne zagrożenia bezpieczeństwa ..	17
Dariusz KRÓL Modernizacja techniczna Wojsk Lądowych RP	29

CZĘŚĆ II.

WSPÓŁCZESNE ZAGROŻENIA BEZPIECZEŃSTWA POZAMILITARNEGO

Wiktor KOWAL Znaczenie portu lotniczego Rzeszów – Jasionka w systemie zarządzania kryzysowego	49
Łukasz KALINA Wykorzystanie bezzałogowych statków powietrznych w XXI wieku	61
Dawid NABOŻNY Kryzys migracyjny w zachodniej Europie, w kontekście sytuacji na Bliskim Wschodzie	75
Agnieszka PROKUSKA Istota polityki uchodźczej i migracyjnej Unii Europejskiej	85
Mustafa Emre CIVELEK Dynamics of the Internet Age: Emerging Threats in New Ecosocial System	99
Andrzej KIEŁTYKA Koszty bezpieczeństwa. Postępowanie przygotowawcze	105
Zakończenie	131
Noty o autorach	133

WSTĘP

Bezpieczeństwo odnoszone jest zwykle do systemu tworzonego przez ludzi, rzeczy oraz wartości, których niezakłócone istnienie ma ogromne znaczenie z punktu widzenia człowieka. Beneficjentem bezpieczeństwa zawsze jest człowiek, a zapewnienie tego stanu umożliwia mu podejmowanie wszelkiej aktywności, swobodny rozwój oraz przetrwanie. Człowiek w swoim własnym interesie stara się oddalać wszelkie zagrożenia. Bezpieczeństwo jest stanem pozytywnym, który nie występuje niezależnie, lecz należy go rozpatrywać w kontekście określonego podmiotu lub przedmiotu ochrony. Dlatego też bezpieczeństwo odnosi się najczęściej do konkretnego człowieka lub grup ludzi, mienia, środowiska albo warunków życia społecznego¹. Bezpieczeństwo, stabilność i rozwój to podstawowe wymiary funkcjonowania państwa. Są one też nierozzerwalnie powiązane. Z jednej strony bez odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa niemożliwe jest zapewnienie stabilnego i długofalowego rozwoju państwa, z drugiej zaś bez rozwoju nie byłoby możliwe konieczne doskonalenie potencjału bezpieczeństwa wewnętrznego².

We współczesnym świecie następuje stałe rozszerzanie się zakresu znaczeniowego bezpieczeństwa, czego powodem jest istnienie wielu zagrożeń, mających bardzo szeroki wymiar. Obok tradycyjnych zagrożeń naturalnych i dotychczasowych zagrożeń o charakterze cywilizacyjnym pojawiają się wciąż nowe, które mają ścisły związek z wdrażaniem nowoczesnych technologii, systemów informatycznych, systemów komunikacji. Są one znakiem czasu i nieuchronną konsekwencją postępu. Jednocześnie społeczeństwo (zwłaszcza informacyjne społeczeństwo obywatelskie) wymaga coraz więcej od swojego państwa, żąda coraz wyższego poziomu zabezpieczenia i ochrony, umożliwiającego mu dalszy rozwój. Zapewnienie takiej ochrony wymaga zaangażowania znacznych sił i środków oraz międzysektorowej współpracy podmiotów publicznych i prywatnych. Procesy globalizacji, zwłaszcza oddziałujące na sferę polityczno-społeczno-ekonomiczną, tworzą nowe zagrożenia bezpieczeństwa. Ma również znaczenie fakt, że część zjawisk kryzysogennych toczy się poza jej terytorium. Oddziałują one wprost na wewnętrzną sytuację państw europejskich oraz społeczność europejską. W opinii znacznych części społeczeństw utrzymanie gwarancji zatrudnienia i adekwatnej liczby miejsc pracy, odpowiedniego poziomu bezpie-

¹ I. Oleksiewicz, K. Stępień, *Zagrożenia i wyzwania bezpieczeństwa współczesnego świata. Wymiar społeczno-ekonomiczny*, Warszawa 2016, s. 16.

² J. Gryz (red.), *Bezpieczeństwo państwa*, Warszawa 2016.

czeństwa socjalnego czy tożsamości kulturowej powinno stać się priorytetowym zadaniem państwa.

Monografia pt. *Współczesne zagrożenia bezpieczeństwa militarnego i pozamilitarnego* stanowi próbę ukazania współczesnych zagrożeń, przed jakimi stają państwa we współczesnych czasach. Celem niniejszej monografii jest analiza wyzwań bezpieczeństwa państwa w XXI wieku w ujęciu militarnym i niemilitarnym. Stwierdzono, że w warunkach wzrostu współzależności i tworzenia się nowych jakościowo cech środowiska międzynarodowego niezbędne jest ukazanie ewolucji i postępującej złożoności form, struktur, mechanizmów i koncepcji sterowania samym bezpieczeństwem państwa. Należy jednak zaznaczyć, że obszar euroatlantycki będzie stanowić główny, choć nie jedyny, punkt odniesienia dla prowadzonych analiz ze względu na postępujący proces globalizacji.

Główną tezę do zaprezentowanych rozważań jest stwierdzenie, że następuje *bardzo szybka ewolucja polityki bezpieczeństwa militarnego i pozamilitarnego państw na skutek braku stabilizacji stosunków politycznych pomiędzy głównymi graczami na arenie międzynarodowej, czyli NATO, UE i Chinami.*

Książka składa się z dwóch zasadniczych części. W pierwszej dotyczącej *militarnych zagrożeń bezpieczeństwa państwa* zostały omówione kwestie związane z nowym rodzajem zagrożeń, jakim niewątpliwie są cyberwojny, należące do kategorii konfliktów hybrydowych. Poruszono również kwestie dowodzenia siłami zbrojnymi i znaczenia modernizacji technicznej Wojsk Lądowych RP oraz ich wpływu na bezpieczeństwo RP.

Część druga została poświęcona *współczesnym zagrożeniom bezpieczeństwa pozamilitarnego*. Uwzględniono w jej ramach zarządzanie kryzysowe, którego właściwe kreowanie jest kluczem do zapewnienia bezpieczeństwa oraz właściwego funkcjonowania państwa. Drugą z poruszonych kwestii jest wykorzystanie bezzałogowych statków powietrznych w XXI wieku. Kolejnym obszarem badawczym jest polityka migracyjna Unii Europejskiej ze szczególnym wskazaniem na Polskę. Kolejnym z ukazanych zagadnień była problematyka społeczeństwa internetowego oraz zagrożeń wynikających z tego obszaru. Ostatnią problematyką, na jaką zwrócono uwagę, jest kwestia kosztów bezpieczeństwa w postępowaniu przygotowawczym.

Należy zaznaczyć, że niniejsza monografia jest drugą publikacją, stanowiącą efekt pracy naukowej studentów Koła Naukowego Polityki Bezpieczeństwa Państwa. Jest ona adresowana do zróżnicowanego grona odbiorców. Wiedza zawarta w publikacji będzie zapewne przydatna zarówno studentom kierunków z obszaru nauk społecznych, jak i naukowcom, doktorantom, praktykom oraz wszystkim innym osobom, które interesują się wspomnianą problematyką.

Dariusz Król

Tomasz Chudzik

CZĘŚĆ I.

**WSPÓŁCZESNE ZAGROŻENIA
BEZPIECZEŃSTWA MILITARNEGO**

Mustafa Emre CIVELEK

DYNAMICS OF THE INTERNET AGE: EMERGING THREATS IN NEW ECOSOCIAL SYSTEM

INTRODUCTION

The increasing productivity allows the firms to do more works with fewer employees. It brings the crisis, while it is expected to bring the manufacture of products at a lower cost, abundance, and cheapness. Because the people who will consume the products are losing their jobs. While today's companies are much more productive than the old ones, but competition in the environment higher than before. This is a vicious cycle. Because existing systems cannot respond to this problem. The Internet economy can be described as a new economic system that is formed by the increase in productivity and the decrease in costs as a result of automation technologies. The most important production factor in internet economy is information. In this context, the Internet economy can be seen as the economic consequence of information age. Today, especially in the developed countries, the system of the internet economy has been influential on the habits, lifestyles, views, and perceptions of individuals. Therefore the new system called as new ecosocial system.

NEW ECOSOCIAL SYSTEM

The new ecosocial system can be defined as the ever-changing economic and social system that includes new trade, business, communication and lifestyles that have come as a result of increased uncertainty in the technological environment and increasing global communication among the people through electronic networks¹. This system has created its social dynamism. Due to the multi-channel communication facilities in the new ecosocial system, both individuals and institutions are connected to each other via electronic networks in national and international contexts. One of the most fundamental characteristics of the new ecosocial system is that it can save both individuals and

¹ M.E. Civelek, E.G. Sözer, *İnternet Ticareti: Yeni EkoSosyal Sistem ve Ticaret Noktaları*, İstanbul: Beta Basım 2003.

corporations from being trapped in the national arena and provide an international maneuver space. Due to the borderless nature of the Internet, the borders of the country have lost their significance in the new ecosocial system. Another point that the new ecosocial system differs from the old system is the renewal and automation of obsolete and ineffective work methods with the technological revolution².

The internet, as a new technology, eliminates many business lines but does not create the same amount of jobs since it requires less labor. The product life cycle is getting shorter and technological developments are getting faster. Again, when the period just before the introduction of internet to our life is considered, the environmental uncertainties have emerged with the rise of externalities such as increasing global competition, development of new technology products which rapidly makes the existing products out of date and changing customer demand and requirements which shortens the product life cycle³. The internet exponentially grows these effects. The environmental uncertainty is caused by unexpected changes in customer side. The customer uncertainty can be defined as unpredictable changes in customers' demands and preferences. Especially with the emergence of social media, the consumer has become more active than ever. The customer who can reach the product information very quickly can share his complaints very effectively on the internet. Customer demands for products and services have become increasingly vague regarding time, volume and location. Today, customers demand more options, better service, higher quality and faster delivery⁴.

DYNAMICS OF THE INTERNET AGE

Today, regarding access to information, there are essential differences among individuals who has and has not accessed to the internet. This is a serious threat to societies which could not even fully pass the first stage of the information revolution. Because there is a risk that their gap with the developed countries could be unbridgeable. In Figure 1 dynamics of the internet age are shown. There are three consecutive dynamics which trigger each other.

Digital Divide

The digital divide can be identified as the unequal distribution of technological infrastructure usage within society and the inequality of the rate of

² E.G. Sözer, M.E. Civelek, M. Çemberci, *Strategic Excellence in Post-Digital Ecosystems: A B2C Perspective*, Lincoln: University of Nebraska Lincoln-Zea Books 2018.

³ A.K. Gupta, D. Wilemon, *Accelerating the Development of Technology Based New Products*, "California Management Review" 1990, 32(2), s. 24–44.

⁴ M.E. Civelek, M. Çemberci, O. Artar Kibritci, N. Uca, *Key Factors of Sustainable Firm Performance: A Strategic Approach*, Lincoln: University of Nebraska – Lincoln – Zea Books 2015.

technological literacy throughout the society. The unequal distribution of technological infrastructure is usually a problem of especially developing countries. It is necessary to emphasize that there are one billion people in the world who have not made a phone call. On the one hand, a computer user who takes advantage of communication possibilities as much as possible can use mobile technologies and be instantly informed of changes taking place in the world. On the other hand, there is a class devoid of basic communication facilities such as telephone and television. Such continuously widening information gap among these two classes are called to be the digital divide. There are two distinct forms of the digital divide; one is among different classes in the society; other is among different countries in the international arena. The digital divide in a country can be measured by the following three main criteria; the number of telephone subscribers, PC numbers and the number of internet users.

Economic Divide

The imbalance in access to information will also cause the growth of the divide in income distribution. But unfortunately closing the economic gap between the individuals in the future is much more difficult than closing the information gap. There is a relationship between income level and internet access. In other words, those who have good economic status can access the information more effectively, and the economic divide widens as the fewer income people cannot access to the information. The difference in wages per employee between industries operating in the field of information technology and other industries is increasing every year. Today, all the routine works are taken over by machines. Only a very small number of individuals who have mastered information technology in companies will have the opportunity to work, and all core jobs will be left to the machines. Today, it can be seen that all the stages of production in certain industries are made by machines. The plant workers are usually responsible for maintenance of the machine. The situation is similar in office work. As be seen in Figure 1, the division between individuals begins with a digital divide resulting from the difference in technology use among individuals, and then into an economic divide, as individuals who use technology effectively become economically advantageous.

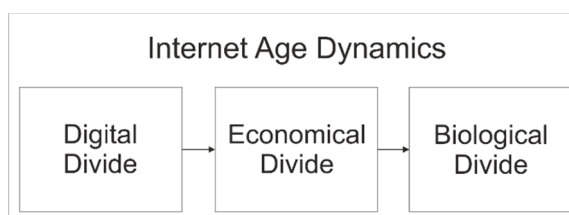

Figure 1. Internet Age Dynamics

Biological Divide

Owing to the progress of medical developments like stem cell technology, in the future, individuals who are economically strong can have a healthier and more quality life. This phenomenon can be called as the biological division. Humanity is moving towards immortality through biotechnical applications and medical progress. With cybernetic applications mechanizing people, cyborgs will be real. While computers are being humanized, on the one hand, humans are being computerized, on the other.

EMERGING THREATS IN NEW ECOSOCIAL SYSTEM

- The risk of destruction of the food chain by the genetically modified plants.
- With the development of long living possibilities, the proportion of the elderly to the whole population reaches a level that never reached in world history.
- Parents can choose the nature of their children. This causes imbalance in population.
- Parents may have the opportunity to raise the intelligence of the child to be born, causing the formation of a separate class or even human species over time.
- The people who are economically strong can reach a longer life.
- The emergence of half-human half-machine creatures by the development of cybernetics.
- Use of robots capable of killing. Nowadays, some countries are carrying out some projects on robot soldiers in armies.
- Unemployment can be a business in the future.

CONCLUSION

It remains unclear how the digital economy, influenced by Internet technologies, will change the world in the future. Besides the developments experienced in areas such as genetics and medicine are very important. When other problem like global warming, excessive population growth added, it is difficult to make predictions about the future. Dystopian scenarios mentioned in this paper can be reality in the future. At least some parts of the emergings threats are inevitable. World public opinion should become conscious about these threats.

References

- 1) Civelek M.E., *İnternet Çağı Dinamikleri*, İstanbul: Beta Basım 2009.
- 2) Civelek M.E., Sözer E.G., *İnternet Ticareti: Yeni EkoSosyal Sistem ve Ticaret Noktaları*, İstanbul: Beta Basım 2003.
- 3) Civelek M.E., Çemberci M., Kibritci Artar O., Uca N., *Key Factors of Sustainable Firm Performance: A Strategic Approach*, Lincoln: University of Nebraska – Lincoln – Zea Books 2015.
- 4) Gupta A.K., Wilemon D., *Accelerating the Development of Technology Based New Products*, “California Management Review” 1990, 32(2), 24–44.
- 5) Sözer E.G., *Postmodern Pazarlama: Marka Çağında Liderlik İçin PIM Modeli*, İstanbul: Beta Yayıncılık 2009.
- 6) Sözer E.G., Civelek M.E., Çemberci M., *Strategic Excellence in Post-Digital Ecosystems: A B2C Perspective*, Lincoln: University of Nebraska Lincoln-Zea Books 2018.

Certyfikat

Sz. P. Prof. Mustafa Emre

uczestniczył w

**II Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej
Dylematy współczesnej obronności i bezpieczeństwa RP**

wygłosił referat pt.

„Dynamics of the Internet Age Emerging Threats in New Ecocial system”

Dyrektor
Instytutu Systemów Bezpieczeństwa i Obronności WLO WAT

dr hab. Zenon Trejnis, prof. WAT

Warszawa, 12.04.2018 r.